

Kirkesplittende vranglære

av Jan Bygstad

Prof. Harald Hegstad har i Dagen for 18. des. en kronikk som har som formål å legitimere Den norske kirkes kursvalg i homofilispsørsmålet. Både Bispemøte og Kirkemøte har vedtatt at uenighet i dette spørsmålet ikke truer kirkens enhet. Når Hegstad imidlertid argumenterer for at dette er holdbart ut fra luthersk teologi, er det grunn til å reagere. Den lutherdom som Hegstad med dette forsvarer, ville kirkefaderen neppe kjent seg igjen i.

Hegstad begrunner sin påstand om at den kirkelige enhet kan bestå uavsett standpunkt i homofilispsørsmålet med to hovedteser:

1. Verken hos reformatorene eller i bekjennelsesskriftene er der definert et bestemt bibelsyn. Følgelig åpner lutherdommen for at en godt kan ha forskjellige bibelsyn uten at dette skal få konsekvenser for kirkens enhet.
2. Confessio Augustanas kirkeartikkel (art. 7) sier at «Det er tilstrekkelig til kirkens enhet at en er enig om evangeliets lære og sakramentenes forvaltning». Hegstad hevder – med Bispemøtet – at det er mulig å være enige om evangeliets forkynnelse trass i ulik lære i homofilispsørsmålet.

Her må en for det første si at måten Hegstad tilrettelegger bibelsynets betydning på truer med å redusere hele bibelsynsspørsmålet til et adiaforon. Nå er det riktig at reformatorene og bekjennelsesskriftene ikke formulerer et klart læremessig utarbeidet bibelsyn (dette kommer senere, under ortodoksien). Dette har sin enkle grunn i at dette ikke var et spørsmål det var uenighet om under reformasjonen. Både Rom og Wittenberg anerkjente Bibelens ubestridelige autoritet. Bekjennelsesskriftene behandler i stedet spørsmål som det stod strid om, så som rettferdiggjørelseslæren, nattverden, osv. Men å dra den slutning av bekjennelsenes taushet om bibelsynet at det dermed er rom for nær sagt hvilket som helst bibelsyn i en luthersk kirke, er det ikke grunnlag for. Som kjent er argumentasjon *e silentio* ugyldig.

MFs gamle bibelsyn som hevdet at Bibelen var ufeilbarlig i alt som angikk lære og liv, gjorde at en i forrige århundre kunne stå sammen trass i nyanser i bibelsynet. Slik kunne Wisløff og Seierstad stå sammen fordi de begge forkynte den samme tro, og FBB har alltid huset disse to bibelsynene. Likeledes var NLA fra starten av et sted der en også kunne finne disse to bibelsyn under samme tak uten at det førte til nevneverdige problemer. I dag er situasjonen radikalt endret: Bibelen anses ikke lenger som ufeilbarlig i det den har å si om lære og liv når en i strid med Bibelen anerkjenner kvinnelige prester, vier homofile, eller søker å endre Bibelens gudsbilde. Da er en kommet i den situasjon at kirkens autoritet står over Bibelens autoritet.

Det er nettopp her reformasjonens slagord «Skriften alene» får sin aktualitet: Mot Luther ble det påny og påny sagt «kirken sier», «paven sier», «konsilene sier». Mot dette pukket Luther på at Skriften alene skal være autoritet i kirken. Slagordet ble m.a.o. et kirkekritisk prinsipp. En kirke som gjør seg til herre og mester over Skriften, blir en løgnkirke.

For det andre er det å fuske med begrepene når en ut fra CA 7 hevder det er mulig å være enige om evangeliets lære samtidig som en skiller lag i homofilispsørsmålet. Her må en være klar over at ordet «evangelium» brukes i to ulike betydninger: For det første kan det stå som motpol til ordet «lov» i ordparet «lov og evangelium» som står så sentralt i reformasjonen. Da betegner «evangelium» utelukkende Guds nådegjerninger og hjertelag mot oss i Kristus Jesus, og har intet å si om våre gjerninger. Dernest kan ordet «evangelium» betegne summen av Kristi budskap, - både når det taler om hans frelse og når det taler om omvendelse og et hellig liv. Det er i denne siste mening ordet anvendes i CA 7. Å hevde at reformatorene kunne tenke seg at det var mulig å leve i strid med Guds

bud og samtidig ha del i nåden, faller på sin egen urimelighet. De to antinomistiske stridene som Luther stod oppe i, viser med all ønskelig tydelighet at han så på vranglære om loven som kirkesplittende. Han kunne si at «den som tar loven fra oss, tar også evangeliet fra oss». Det «evangelium» som Hegstad plederer for enhet rundt, er det Herrens apostel kaller «et annet evangelium» (Gal 1,6ff).

At dette ikke er en forståelse av CA 7 som er tatt ut av luften, ser vi av sammenhengen enhetsatsen står i. Artikkel 7 fortsetter slik: «Det er ikke nødvendig at det alle steder er ensartede menneskelige tradisjoner, former eller seremonier som er fastsatt av mennesker.» CA 7 lærer m.a.o. at adiafora ikke skal få ødelegge kirkens enhet. Adiafora er slikt «som er fastsatt av mennesker» fordi det ikke står noe bestemt om det i Guds ord. Men det som står i Guds ord, er fastsatt av Gud, og er derfor ikke adiafora.

Den hellige Skrift fører et ganske annerledes radikalt språk enn det som tales innen den hyggelige norske konsensuskirkelighet. Bibelspråkets radikalitet speiler alvoret i saken, et alvor som har med Guds vrede og spørsmålet om sjelenes frelse å gjøre. Det handler m.a.o. om Bibelens gudsbilde: Herren er den vi skal «frykte og elske», frykte fordi han er den hellige dommer. Det er dypest sett nettopp det bibelske gudsbilde som står på spill i striden rundt homofilispørsmålet.

Det kirkesplittende i homofilispørsmålet er uttalt med rene ord i 1Kor 6,9f: «Vet dere ikke at de som gjør urett, ikke skal arve Guds rike? Far ikke vill! Verken horkarer eller ... de som lar seg bruke til unaturlig utukt, eller menn som øver utukt med menn ... skal arve Guds rike.» Her er det Dommeren, Gud selv som setter skille, og sier at i evigheten skal de rettferdige og de som lever i synd ikke bo sammen. Hvilket mandat har kirken til å skape enhet der Herren i sine dommer adskiller?

I Skriften forbyr Gud med klare ord sitt folk å stå i fellesskap med vranglærere (Rom 16,17f; Tit 3,10f; 2Joh 10). Dette er ikke kun et «evangelisk råd» som vi kan forholde oss pragmatisk til ut fra hva som er kirkepolitisk tjenlig. Det er Guds befaling. Guds folk skal «vende seg fra dem», «vise dem bort», «ikke ta imot dem i sine (guds-)hus». Her kunne en i tillegg minne om Herrens sendebrev til de syv menighetene i Åp 2 – 3, der nettopp vrang lære i etiske spørsmål synes å være et tilbakevendende tema. I tråd med dette var det en stående maksime i Oldkirken: «Nulla communio in sacris cum heretici et schismatici» (Intet fellesskap i det hellige rom med vranglærere og skismatikere).

Luthersk tro står og faller med at læren etter Guds ord kommer foran andre hensyn. Den sunne lære er immunforsvaret i Kristi legeme. Den sunne lære gir troen klarhet og samvittigheten frimodighet. Læren er noe en ikke går på akkord med, rett og slett fordi læren ikke er vår, men Guds. Derfor er lærens renhet viktigere enn kirkens (dvs. den ytre kirkeorganisasjon) enhet.